

'น้อยหน้าเครือ' ยับยั้งการสร้าง เม็ดสีผิว

11

เด็กน้อยคนหนึ่งถามว่า ในโลกที่อะไรๆ ก็ถูกค้นพบแล้วเช่นปัจจุบันนี้ ยังจะเหลือสิ่งใดให้นักวิทยาศาสตร์ ในอนาคตค้นพบอีกเล่า หรืออาชีพ นักวิทยาศาสตร์จะตกงานเสียแล้ว เป็นเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว มีการค้นพบและตั้งชื่อพืชและสัตว์ ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนได้ในทุกๆ วัน แต่นั่นก็เพียงแค่ตั้งชื่อ บรรยายลักษณะ ถิ่นกำเนิดและพันธุกรรมบางส่วนเท่านั้น ยังมีเรื่องราวอื่นๆ รอคอยให้ศึกษา ให้ค้นพบอีกนับไม่ถ้วน

ดังเช่น ไม้พุ่มบ้านทางภาคเหนือ ชนิดหนึ่ง ชื่อ **"น้อยหน้าเครือ"** หลายคนรู้จัก เคยเห็นและบ้างก็เคยกิน

ผลน้อยหน้าเครือเปรียบเทียบกับฝัาจับ

'น้อยหน้าเครือ'

ร้อยไม้
พันธุ์
พญา
ไชยยง รุจจนเวก

ยับยั้งการสร้างเม็ดสีผิว

เพียงแค่นั้น หากแต่ไม่กี่ปีที่ผ่านมา นักวิทยาศาสตร์จีนและเกาหลีได้ ค้นพบว่า รากของพืชชนิดนี้มีสาร ที่มีฤทธิ์ยับยั้งเซลล์สร้างเม็ดสีของ ผิวหนัง ซึ่งอาจพัฒนาให้เป็นเครื่องสำอาง หรือยาได้ในอนาคต

น้อยหน้าเครือ ไม่ใช่หน้อยหน้า และไม่เกี่ยวข้องกับหน้อยหน้า น้อยโหนง หรือทุเรียนเทศ แต่อย่างใด หากแต่เป็น ไม้เถาขนาดใหญ่ ใบเดี่ยวเป็นมัน ขนาดฝ่ามือ รูปรี โคนใบป้าน ปลายใบแหลม ออกสลับดอกเดี่ยว แยกเพศบนต้นเดียวกัน ดอกเพศเมีย มีเกสรจำนวนมาก แยกกันและเชื่อมติดกับแกนกลาง

เมื่อได้รับการผสมแล้ว กลายเป็น ผลย่อยรูปทรงแท้เหลี่ยม เชื่อมกันเป็นผล

กลุ่มทรงกลมขนาดผลส้มโอ แต่ละผล ย่อยมีเมล็ดแบน 1-3 เมล็ดที่งอกเป็น ต้นใหม่ได้

ในธรรมชาติ น้อยหน้าเครือเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่สูงกว่าพันเมตรจากระดับน้ำทะเล ในประเทศจีนตั้งแต่ เหนือจนถึงยูนนาน พม่า ลาว เวียดนามและภาคเหนือตอนบนของไทย น้อยหน้าเครือเป็นพืชหายาก ไม่มีขายในตลาดต้นไม้ทั่วไป พบขึ้นเองบ้างในป่า แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย และน่าน

ชาวบ้านไม่รู้จักใช้ประโยชน์ไม้ต้นนี้ อย่างจริงจัง เพียงกินเนื้อในผลย่อย ที่อ่อนนุ่ม คล้ายเนื้อผลน้อยหน้า หากมี รสค่อนข้างเปรี้ยวแบบพญา ทั้งไม่จี๊ดจ๊าด และไม่กลมกล่อม สรุปลแล้ว ไม่ชวนให้

ติดใจ

การแพทย์จีนระบุว่า รากน้อยหน้าเครือมีฤทธิ์ร้อน รสขม เสริมพลังที่ กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ขับเลือด ที่อุดตันคั่งค้าง เปิดเส้นลมปราณ

ลดการบวม ลดปวด รักษาโรคปวดข้อ แผลในกระเพาะและลำไส้ รวมทั้ง กระเพาะอักเสบ

ในระยะสิบกว่าปีที่ผ่านมา นักวิทยาศาสตร์จีนสามารถสกัดแยก สารประกอบสำคัญจากรากน้อยหน้าเครือ ได้หลายชนิด ตลอดจนบ่งชี้โครงสร้างทาง เคมีของสารเหล่านั้นได้ และเมื่อไม่นานมานี้ โดยใช้การทดสอบกับเซลล์ผิวหนัง ที่เพาะเลี้ยงในหลอดทดลอง ยังได้ค้นพบว่า สารเหล่านี้บางชนิดสามารถยับยั้งเซลล์

ชี้ให้เห็นความเป็นไปได้ ที่จะพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ รักษาความผิดปกติ ของผิวหนัง

สร้างเม็ดสีของผิวหนัง ทำให้ปริมาณเม็ดสีลดลงอย่างเห็นได้ชัด

การมีผิวสีคล้ำเป็นเพราะในชั้นผิวหนังมีเม็ดสีจำนวนมาก ซึ่งอาจเกิดจากการอักเสบของผิวหนัง หรือได้รับแสงแดดเป็นเวลานาน หรือเป็นผลของฮอร์โมนหรือยาบางชนิด สารที่มีฤทธิ์ยับยั้งกระบวนการสร้างเม็ดสีที่รู้จักกันดี ช่วยให้ผิวขาวได้แก่ ไฮโดรควิโนน ซึ่งใช้มากกว่า 50 ปีแล้ว แต่ก็อาจก่อการระคายเคืองได้เมื่อใช้ในขนาดสูง

การค้นพบฤทธิ์ยับยั้งการสร้างเม็ดสีของน้อยหน้าเครื่อง ชี้ให้เห็น

ความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์รักษาความผิดปกติของผิวหนัง เช่น ฝ้า กระ หรือใช้เป็น ส่วนประกอบของเครื่องสำอางเพื่อช่วยให้ผิวขาวขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการทดสอบดังกล่าว ใ้ใช้รากของน้อยหน้าเครื่องถึง 30 กิโลกรัม เพียงเพื่อสกัดให้ได้สารออกฤทธิ์บริสุทธิ์เพียง 30.4 มิลลิกรัม หรือร้อยละ 0.0001 เท่านั้น

ดังนั้น ถ้าต้องสกัดสารออกฤทธิ์ มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ จะหารากพืช ปริมาณมากๆ เช่นนั้นได้อย่างไร เรื่องนี้ มีคำตอบ

นักเคมีสามารถสังเคราะห์สารออกฤทธิ์ดังกล่าวได้จากสารตั้งต้นที่มีโครงสร้างคล้ายกัน และสารตั้งต้นนั้นต้องมีราคาถูก หาได้ง่ายและใช้วิธีการที่ผลิตเป็นจำนวนมากได้ ยาหลายชนิดที่ใช้กันในปัจจุบัน ก็มาจากการสังเคราะห์เลียนแบบธรรมชาติ เช่นนี้เอง

น้อยหน้าเครื่อง เป็นหนึ่งในพืชพื้นบ้าน 9 ชนิดในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชหายากให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

นานนับหลายพันปีมาแล้ว มนุษย์แหงนหน้ามองท้องฟ้า แล้วตั้งชื่อดวงดาวต่างๆ หากแต่รอบตัวเราเองในป่าข้างบ้าน แท้ๆ ยังมีพืชและสัตว์อีกมากมายให้เราตั้งชื่อ

ตอบคำถามของเด็กน้อยคนนั้นว่า ในโลกที่อะไรๆ ก็ถูกค้นพบแล้วเช่นปัจจุบันนี้ ยังมีอีกหลายสิ่งรอให้นักวิทยาศาสตร์ในอนาคตได้ค้นพบ และหลายๆ สิ่งนั้นอยู่ใกล้ๆ เรายังไง

ผศ.ดร.ไชยยง

รุจจนวาท ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านเภสัชวิทยา

ของพืชสมุนไพรและ

พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน

สำนักวิชา

แพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัย

แม่ฟ้าหลวง